

Asia: VN/13572/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi valtionavustustoiminnan tietovarantoon tallennettavista vähimmäistiedoista sekä tietojen julkaisemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntoa valtionavustustoiminnan tietovarantoon tallennettavista vähimmäistiedoista sekä tietojen julkaisemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen ja haluaa tuoda esille seuraavia asioita:

Asetukseen (2 §:n 1 momentin 3 kohdan d alakohta) lisättävä velvollisuus toimittaa kielteisiin avustuspäätöksiin tiedot siitä, millaisiin käyttötarkoituksiin avustuksia ei ole myönnetty on sellainen tieto, mitä pitäisi pystyä jälkikäteen korjaamaan hakijan tai hakemuksen käsittelijän toimesta. Hakija ei välttämättä hakuvaiheessa tiedottamisesta huolimatta tiedosta, että hakemukselle kirjoitettu haettu käyttötarkoitus -teksti tulee julkiseksi sellaisenaan, jos avustushakemukseen tehdään kielteinen päätös. Siinä tapauksessa, jos vastuu tekstin korjaamisesta jää valtionapuviranomaiselle, lisää se merkittävästi hallinnollista työtaakkaa erityisesti isojen valtionavustushakujen osalta. Nykyisin ministeriön käytössä olevassa valtionavustusten tietojärjestelmässä on mahdollista määritellä haulle, että jokainen saapuva hakemus saa automaattisesti käyttötarkoitukseksi haun nimen. Toiminnallisuuden avulla voidaan tarvittaessa varmistaa se, että haun kaikkien hakemusten osalta haettu käyttötarkoitus -teksti on suoraan julkaisukelpoinen. Hallinnollista työtaakkaa helpottaisi, jos kehitteillä olevaan uuteen valtionavustusten tietojärjestelmään saataisiin vastaava toiminnallisuus käyttöön.

Valtionavustusten alueellisen kohdentumisen osalta olisi tärkeää myös seurata, onko avustettava toiminta valtakunnallista, alueellista vai paikallista. Tämän hetkinen tieto Tutkiavustuksia.fi-palvelussa kertoo hakijayhteisön kotipaikkakunnan, vaikka monet ministeriön avustuksista myönnetään valtakunnalliseen toimintaan kotipaikkakunnasta riippumatta.

Ministeriö on lähtenyt lausunnossa siitä olettamuksesta, että vaikka yhteisöhakijoiden osalta haettu käyttötarkoitus ja alueellinen kohdentuminen jatkossa julkaistaisiin kielteisten päätösten osalta, yksityishenkilöhakijoiden haettua käyttötarkoitusta ja alueellista kohdentumista ei edelleenkään julkaista, sillä näiden tietojen julkaisemisesta säädetään erikseen valtioneuvoston laissa (688/2001).

Asetukseen (2 §:n 1 momentin 5 kohdan f alakohta) ehdotettu velvollisuus toimittaa taustatieto siitä, onko yksittäinen valtioneuvoston myöntämä kokonaan tai osittain Euroopan unionin valtioneuvoston mukaiseen taloudelliseen toimintaan on sellainen tieto, jota ei saada tuotettua suoraan ministeriön nykyisestä valtioneuvoston tietojärjestelmästä. Vanhaa poistuvaa tietojärjestelmää ei ole tässä vaiheessa sen elinkaarta enää kustannustehokasta kehittää, joten kyseisen tiedon toimittaminen ei onnistu jo käyttöönotetun rajapintaratkaisun kautta, vaan se jouduttaisiin tekemään manuaalisesti, joka myös osaltaan tulisi aiheuttamaan lisää hallinnollista työtä ministeriössä.

Ministeriötä mietityttää lisäksi se, miten vältetään päällekkäiseltä työltä ja ilmoittamiselta, kun jo nykyisellään valtioneuvoston koskevia tietoja kerätään ja toimitetaan työ- ja elinkeinoministeriön yritystukien tietopalveluun. Toivomme Valtiokonttorilta myös tämän osalta tarkempaa ohjeistusta, kun Y-ATV -rajapinta otetaan käyttöön ja tietoja alkaa kertyä myös sitä kautta valtioneuvoston tietovarantoon.

Myös asetukseen (4 §:n 2 kohdan i alakohta) lisättävä säännös, jonka perusteella toimitettaisiin erikseen päätöstä koskevana tietona tieto siitä, että avustus on myönnetty kokonaan tai osittain Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista on sellainen tieto, jota ei saada tuotettua suoraan ministeriön nykyisestä valtioneuvoston tietojärjestelmästä, jolloin kyseisen tiedon toimittaminen tulee aiheuttamaan erillistä lisätyötä.

Asetusmuutos on tulossa voimaan 1.10.2024, joka tarkoittaa sitä, että valtioneuvoston viranomaisille jää muutoksien toteuttamiseen ja sisäisten ohjeistuksien laatimiseen varsin lyhyt aika. Ministeriö toivookin, että Valtiokonttori pystyisi ohjeistamaan tarkemmin muutoksien vaikutuksista mahdollisimman pian, jotta myös valtioneuvoston viranomaisilla on riittävä aika toteuttaa ja testata muutokset kattavasti ennen asetusmuutoksen voimaantuloa.

Olisi toivottavaa, että valtiovarainministeriö selvittäisi, kuinka paljon vähimmäistietojen toimittamisvelvoite on lisännyt hallinnollisen työn kustannuksia sekä järjestelmäkustannuksia valtioneuvoston viranomaisissa (valtioneuvoston viranomaisia ja lain nojalla muita avustuksia myöntäviä on noin 90), kun vain muutama valtioneuvoston viranomaisella on pystytyt kesään 2024 mennessä siirtämään valtioneuvoston hakunsa Valtiokonttorin valtioneuvoston palveluihin. Tämä tarkoittaa sitä, että suurin osa valtioneuvoston viranomaisista toimittaa hakujen, hakemusten ja päätösten vähimmäistiedot joko siirtotiedostoilla tai rajapintaratkaisulla valtioneuvoston tietovarantoon.

Kujala Anna
Opetus- ja kulttuuriministeriö